

EXPUNERE DE MOTIVE

Ordonanța de Urgență privind **piețele reglementate de mărfuri și instrumente financiare derivate** are în vedere armonizarea cadrului legislativ în domeniu și întărirea supravegherii și controlului exercitat de Comisia Națională a Valorilor Mobiliare (CNVM).

Promovarea în regim de urgență a ordonanței de urgență este impusă de asigurarea condițiilor necesare respectării cerințelor prevăzute de Directivele Uniunii Europene în domeniu, de asigurare a transparenței, protecției investitorilor, a stabilității sistemului financiar, de întărire și dezvoltare a piețelor reglementate de mărfuri și instrumente financiare derivate. Aceasta constituie un prim semnal intern și extern prin care se confirmă voința politică fermă de aliniere la condiționalitățile Uniunii Europene, de eficientizare a supravegherii și controlului piețelor reglementate.

Următoarele principii au fost luate în considerare și transpuse în cadrul de ordonanței de urgență:

- armonizarea cadrului legislativ cu standardele internaționale și normele Uniunii Europene;
- armonizarea internă a cadrului legislativ propus;
- necesitatea delimitării și completării regimului juridic al CNVM ca instituție centrală autonomă de reglementare și supraveghere a piețelor de capital și burselor de mărfuri și de precizare a atribuțiilor Comisiei în scopul eficientizării rolului său;
- creșterea eficienței CNVM în supravegherea aplicării legii;
- asigurarea reducerii riscului de sistem și protejarea investitorilor prin înființarea unor fonduri de garantare și de compensare;
- asigurarea unei lichidități și atractivități mai mari a piețelor reglementate, prin introducerea instrumentelor financiare și a operațiunilor cu instrumente financiare derivate;
- asigurarea protecției investitorilor;
- reformarea legislației prin prisma experiențelor datorate evoluției pieței românești în ultimii 7 ani.

În elaborarea Ordonanței de Urgență privind piețele reglementate de mărfuri și instrumente financiare derivate, **s-a ținut cont de directivele și recomandările Comisiei Uniunii Europene** după cum se prezintă mai jos.

Recomandarea Comisiei 2000/12/CEE privind calificarea piețelor reglementate din perspectiva instituțiilor de credit

Urmărind Directiva 2000/12/EEC, această ordonanță de urgență definește condițiile ce trebuie îndeplinite de o bursă de mărfuri pentru a fi o piață reglementată și anume:

- **să funcționeze regulat** avându-se în vedere obligativitatea ca acele condiții ce stau la baza obținerii autorizației să fie menținute pe toată durata de funcționare (art.5 alin.6). În acest sens, s-a insistat ca societatea de bursă ce înființează bursă să asigure logistica și personalul de specialitate necesare funcționării în condiții optime a acesteia (art.7 alin.2). O condiție importantă este și necesitatea asigurării transparenței. Astfel, bursele de mărfuri sunt obligate să aducă la cunoștința publicului reglementările și cotațiile (art.12 alin.2).
- **să existe reguli și regulamente** elaborate de bursă și aprobate de CNVM și regulamente emise de către autoritatea de supraveghere, care să definească condițiile de operare la bursa de mărfuri, condițiile de acces în bursa de mărfuri, precum și condițiile de listare a instrumentelor financiare derivate. În acest sens, ordonanța de urgență prevede ca entitățile care operează pe o bursă de mărfuri să asigure confidențialitatea asupra conturilor deschise și a structurii acestora, cu excepțiile prevăzute de legislația în vigoare și de regulamentele burselor de mărfuri și ale caselor de compensație (art.4 alin.4). De asemenea, o persoană juridică ce solicită autorizarea ca membru al bursei de mărfuri trebuie să dețină dreptul de tranzacționare în bursa de mărfuri respectivă și să îndeplinească cumulativ condițiile prevăzute de reglementările CNVM și ale bursei de mărfuri (art.17). În ceea ce privește accesul la sistem, actul normativ prevede că operațiunile pe piețele dezvoltate de bursele de mărfuri pot fi efectuate numai de membrii burselor de mărfuri și traderii autorizați sau avizați de către CNVM în condițiile prezentei legi (art.18 alin.2). La capitolul Piețe dezvoltate în cadrul burselor de mărfuri, au fost precizate condițiile de listare a contractelor futures și opțiunilor tranzacționate la o bursă de mărfuri (art.46).
- **să existe un mecanism de compensare** care să permită ajustarea zilnică a conturilor în marjă și încadrarea lor în limitele de risc stabilite. Așa cum prevede și Ordonanța de Urgență, CNVM reglementează procedura de autorizare a înființării și funcționării caselor de compensație, atribuțiile acestora, inclusiv condițiile de capital social, cerințele operaționale, principiile privind evaluarea și gestionarea riscului și încadrarea în limitele de risc stabilite (art.58, art.61 alin.1).

Recomandarea Comisiei 2000/12/CEE	OUG privind piețele reglementate de mărfuri și instrumente financiare derivate
Articolul 1, punctul 27 (i)	Art.5 alin.(6), art.7 alin.(2), art.12 alin.(2)
Articolul 1, punctul 27 (ii)	Art.4 alin.(4), art.17, art.18 alin.2, art.46
Articolul 1, punctul 27 (iii)	Art.58 și art.61 alin.(1)

Recomandarea Comisiei 98/26/CEE asupra finalității decontării în sistemele de plată și decontare a valorilor mobiliare

Așa cum recomandă punctele 12 și 13 din Directiva 98/26/CEE, **regulile ce privesc compensarea** nu permit executarea în sistem a unui ordin pentru care nu au fost constituite garanțiile necesare acoperirii riscului financiar din obligațiile asumate (art.26 lit.a și b).

În ce privește **reducerea riscului sistemic** s-au respectat principiul și conținutul articolelor 3, 4, 5 din Secțiunea 2 cu titlul compensarea finală și ordinele de transfer precum și prevederile **privind procedurile de insolvabilitate** enunțate în Secțiunea 3. Astfel, ordonanța de urgență prevede obligația participanților la sistem de a comunica, de îndată, declanșarea procedurii de reorganizare judiciară sau faliment asupra lor sau asupra clienților (art.26 lit.e și f). De asemenea, **actul normativ interzice operatorilor executarea ordinelor pentru persoanele juridice asupra cărora s-a declanșat procedura de reorganizare judiciară sau faliment** (art.27 lit.c).

Întrucât Directivele recomandă imperativ ca procedurile de insolvabilitate să nu aibă efect retroactiv asupra drepturilor și obligațiilor unui participant la sistem, s-a prevăzut în ordonanța de urgență că **declanșarea procedurii de faliment asupra unui membru al bursei de mărfuri nu va afecta sub nici o formă irevocabilitatea unei tranzacții, valabilitatea acesteia și nu va afecta drepturile și obligațiile asumate** (art.67 lit.a).

S-a avut în vedere recomandarea ce prevede **necesitatea protejării garanțiilor de efectele legii privind insolvabilitatea participanților**. Astfel, ordonanța de urgență prevede că deschiderea procedurii de faliment asupra unui participant nu va afecta, sub rezerva fraudei sumele, valorile și bunurile menținute în conturi de către casa de compensație sau membru compensator pentru garantarea tranzacțiilor clienților și membrilor bursei și acestea vor fi tratate separat de către judecătorul sindic (art. 67 lit b, art. 68 alin.2, art.69 alin.2 și art.70 alin.1).

Conform Directivei, ordinele de transfer și compensările finale vor putea fi executate silit, chiar în cazul începerii procedurilor de faliment (art.68 și art.71 alin.1).

Ordonanța de urgență ține cont de recomandările Directivei și prevede că un ordin de transfer nu poate fi revocat nici de către un participant la sistem și nici de către un terț începând cu momentul precizat de regulile sistemului (art.37 alin.1).

Recomandarea Comisiei 98/26/CEE	OUG privind piețele reglementate de mărfuri și instrumente financiare derivate
Punctul 12 din preambul	Art.26 lit.a și b
Articolele 3, 4 și 5	Art.26 lit.e și f și art.27 lit.c
Articolele 6 și 7	Art.67, art.68 alin.(2), art.69 alin.(2) și art.70 alin.(1)
Articolul 8	Art.72

**Recomandarea Comisiei 93/22/CEE privind serviciile de investiții în domeniul
valorilor mobiliare**

În sensul respectării titlului 6 din prezenta Directivă cu privire la autoritățile însărcinate cu supravegherea și autorizarea entităților ce operează pe piețele reglementate, în prezenta Ordonanță de Urgență **se dau competențe CăRM privind cadrul de desfășurare a tuturor operațiunilor ce se execută pe piețele reglementate de mărfuri și instrumente financiare derivate** (art.2, 3, 5 alin.4, 5, 6 și 7, art.18, 19, 56, 62 alin.2, art.80, 81, 84).

Recomandarea Comisiei 93/22/CEE	OUG privind piețele reglementate de mărfuri și instrumente financiare derivate
Titlul 6 Articolele 22 - 28	Art.2, art.3, art.5 alin.(4), (5), (6) și (7), art.18, 19, 56, 62 alin.(2), art.80, 81 și art.84

**Recomandarea Comisiei 77/534/CEE privind codul de conduită european
în domeniul tranzacțiilor cu valori mobiliare**

Obiectivul acestei recomandări este **stabilirea unor standarde comune de etică comportamentală** în vederea asigurării unei funcționări corecte a pieței de capital cu protejarea interesului general. Cele 6 principii generale și 18 principii suplimentare se referă, în principal, la exigențele și interdicțiile **privind transparența și calitatea informației, manipularea pieței, gestionarea conflictului de interese, egalitatea de tratament a investitorilor**, secretul profesional și regulile de operare pentru societățile de servicii de investiții financiare.

Transpunerea Recomandării 77/534/CEE, era deja asigurată, în parte, de legislația în vigoare. **Ordonanța asigură o sistematizare și o completare a acestui efort de armonizare**, subliniind principiile care se reflecta la nivelul titlurilor și secțiunilor privind piețele reglementate, operațiunile, protecția investitorilor și entitățile ce operează pe piețele reglementate de mărfuri și instrumente financiare derivate.

Recomandarea Comisiei 77/534/CEE	OUG privind piețele reglementate de mărfuri și instrumente financiare derivate
Principiul 2 - principiu general	Art.12 alin.(2) și 27 lit.g și h
Principiul 6 - principiu general	Art. 14 alin.(2), (3), (4) și (5) Art.30 alin.(1), art.31, 32 lit.a și 35
Principiul 6 - suplimentar	Art.4 alin (4) și art.25 lit.c
Principiile 7 - suplimentar	Art. 53 și art. 55
Principiul 9 - suplimentar	Art.54
Principiul 11 - suplimentar	Art. 12 alin.(2)
Principiul 15 - suplimentar	Art.75 lit.c

Având în vedere angajamentele asumate de România prin PNAR 2001 și la sesizarea Ministerului Integrării Europene privind depășirea termenelor stabilite (octombrie și respectiv decembrie 2001), la capitolul IV.3 "Libera circulație a serviciilor" și IV.4 "Libera circulație a capitalurilor", este necesară adoptarea în regim de urgență a actelor normative corespunzătoare acestora, privind piața de capital.

Menționăm că în cadrul negocierii privind capitolele IV.3 și IV.4 s-a obținut amânarea termenelor pentru martie 2002.

În elaborarea și redactarea ordonanței de urgență s-au mai avut în vedere și următoarele acte normative:

1. Recomandarea 77/534/CEE privind codul de conduită european în domeniul tranzacțiilor cu valori mobiliare
2. Directiva 85/611/CEE asupra coordonării legilor, regulamentelor și dispozițiilor administrative privind UCITS modificată de Directiva 85/612/CEE, Directiva 88/220/EEC, Directiva 95/26/CEE și Directiva 2000/64/CEE
3. Directiva 85/612/CEE privind cel de-al doilea subparagraf al Art.25(1) al Directivei 85/611/CEE
4. Directiva 88/220/CEE privind modificarea Directivei 85/611/CEE
5. Directiva 89/592/CEE ce coordonează reglementările asupra "insider dealing"
6. Directiva 93/6/CEE privind adecvarea capitalului firmelor de investiții și instituțiilor de credit MODIFICATĂ DE Directiva 98/31/CEE și Directiva 98/33/CEE
7. Directiva 93/22/CEE asupra serviciilor de investiții în domeniul valorilor mobiliare MODIFICATĂ DE Directiva 95/26/CEE, Directiva 97/9/CEE și Directiva 2000/64/CEE
8. Directiva 95/26/CEE care amendează Directiva 93/22/CEE în domeniul firmelor de investiții și Directiva 85/611/CEE în domeniul companiilor de investiții colective în domeniul valorilor mobiliare în scopul întăririi supravegherii prudențiale MODIFICATĂ DE Directiva 2000/12/CEE și Directiva 2000/28/CEE
9. Directiva 97/9/CEE asupra schemelor de compensare a investitorilor MODIFICATĂ DE Directiva 2000/12/CEE din 20 martie 2000
10. Directiva 98/31/CEE care amendează Directiva 93/6/CEE privind adecvarea capitalului firmelor de investiții și instituțiilor de credit
11. Directiva 98/33/CEE care amendează Directiva 93/6/CEE privind adecvarea capitalului firmelor de investiții și instituțiilor de credit
12. Directiva 2000/12/CEE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 martie 2000 privind începerea și desfășurarea activității instituțiilor de credit MODIFICATĂ DE Directiva 2000/28/CEE

13. Directiva 2000/28/CEE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 Septembrie 2000 ce modifică Directiva 2000/12/CEE privind începerea și desfășurarea activității instituțiilor de credit
14. Directiva 2000/64/CEE care amendează Directivele 85/611/CEE, 92/49/CEE, 92/96/CEE și 93/22/CEE privind schimbul de informații cu statele terțe
15. Directiva 2001/34/CEE din 28 mai 2001 privind admiterea valorilor mobiliare la cota oficială a bursei și privind informațiile ce trebuie publicate cu privire la valorile mobiliare respective
16. Directiva 98/26/CEE a Parlamentului și Consiliului European din 19 mai 1998 privind finalitatea decontării în sistemele de decontare a plăților și valorilor mobiliare.

Elaborarea proiectului de ordonanță privind piețele reglementate de mărfuri și instrumente financiare derivate s-a impus ca o necesitate pentru a se realiza concordanța cu practica altor țări și, mai ales, pentru a reflecta prevederile Directivelor Uniunii Europene în domeniu.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de Lege alăturat pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind piețele reglementate de mărfuri și instrumente financiare derivate, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM MINISTRU

ADRIAN NĂSTASE